ss-56

Parrisid, Patrisid ve Matrisid

Erdinç Öztürk, Görkem Derin
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı

ÖZET
Günümüzde, kuşaklararası uzamda büyük oranda korunarak aktarılan şiddet odaklı yanlış çocuk yetiştirme stillerinin temel bir fonksiyon gördüğü toplum ve ailelerin psikososyal karakteristiklerinde meydana gelen patolojik değişimlerin bir sonucu olarak ortaya çıkan çocuktan ebeveyne şiddet ve çocuktan ebeveyne şiddetin en uç formu olarak değerlendirilen parrisid, patrisid ve matrisid davranışları, aile içinde ortaya çıkan majör nitelikteki travmatik yaşantılardır. Kavramsal açıdan yakın bir akrabanın öldürülmesi anlamına gelen parrisid, son onlu yıllarda çocuğun ebeveynlerini öldürmesi şeklinde kullanılmaktadır. Parrisid, matrisid: çocuğun kendi annesini öldürmesi ve patrisid: çocuğun kendi babasını öldürmesi olarak iki kategoriye ayrılmaktadır. Çocukların ebeveynlerine yönelttikleri kronik şiddet yaşantıları sonrasında onları öldürme olguları, uluslararası boyuttaki toplam cinayet vakaları arasında oldukça düşük bir orana sahiptir. Bu parrisid, matrisid ve patrisid olgularına ve benzer doğalı cinayet vakalarının faillerine yönelik yapılan bilimsel araştırmalar, çocukların bazı demografik özellikleri ve kişilik örgütlenmelerinde belirli benzerliklerin olduğunu göstermektedir. Ebeveynler büyük oranda erkek çocukları tarafından öldürülmekte ve failler genellikle aileleri ile birlikte yaşayan 30 yaşın altında bekar bireylerden oluşmaktadır. Cinayet failleri ile ilgili yapılan tanı odaklı psikiyatrik değerlendirmelerde, bu çocukların başta depresyon bozuklukları ve psikotik bozukluklar olmak üzere birçok psikiyatrik hastalığa sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Parrisid eylemleri sırasında büyük çoğunlukla şizofreni tanısı alan faillerin aktif psikoz semptomlarına kötücül paranoid hezeyanlar eşlik etmekte ve bu vakalar arasında matrisid, patriside oranla daha sık görülmektedir. Tanısı konamamış ruhsal bozuklukları ve psikiyatrik tedavi geçmişleri olan çocukların psikoterapilerinin başarıyla tamamlanamaması veya yarıda kalması ise parrisid riskini arttıran faktörlerdir. Heide, erken yaşta başlayan kronik çocukluk çağı travmalarını sonlandırma isteğinin, işlevselliği önemli ölçüde bozulmuş olan ağır nitelikteki psikiyatrik bozukluk tanısının bulunmasının ve antisosyal kişilik bozukluğu paternleri ile karakterize bir kişilik örgütlenmesinin, çocukların ailesine yönelik işledikleri cinayetlerde temel etkenler olduğunu ifade etmektedir. Yıkıcı, dissosiye edici ve olağan hayatın akışını sekteye uğratan sonuçları olan parrisid, patrisid ve matrisid için hem çocuktan gelen özelliklerin hem de disfonksiyonel dinamiklerle karakterize ebeveyn-çocuk ilişkilerinin temel etiyolojik faktörler olduğu önemle vurgulanmaktadır.
Anahtar Kelimeler: Parrisid; matrisid; patrisid; disfonksiyonel aile; aile psikopatolojisi; travma; yanlış çocuk yetiştirme stili

Parricide, Patricide and Matricide

ABSTRACT
Violence-oriented negative child-rearing styles, which are largely preserved in the intergenerational space, and violence from child to parent, in which these styles play a fundamental role, and parricide, patricide and matricide behaviors, which are considered as the most extreme form of violence from child to parent, are major traumatic experiences that occur within the family. Conceptually meaning the murder of a close relative, parricide has been used in recent decades as the child's killing of her/his parents. Parrisid is divided into two categories as matricid: the child kills his own mother and patricid: the child kills his own father. The cases of killing children after chronic violence against their parents have a very low rate among the total murder cases in the international dimension. Scientific researches on these parricide, matricide and patricide cases and the perpetrators of murder cases of similar nature show that there are certain similarities in some demographic characteristics and personality organizations of children. Parents are mostly killed by their boys, and the perpetrators are mostly single individuals under 30 years of age living with their families. Diagnostic psychiatric evaluations of perpetrators of murder revealed that these children have many psychiatric disorders, especially depression disorders and psychotic disorders. The perpetrators, who are mostly diagnosed with schizophrenia during their parricide actions, are accompanied by the perpetrators of active psychosis with malignant paranoid delusions, and among these cases, matricide is more common than patricide. Failure or interruption of psychotherapy for children with undiagnosed mental disorders and psychiatric treatment histories are factors that increase the risk of parricide. Heide states that the desire to end chronic childhood traumas that begin at an early age, the diagnosis of psychiatric disorder with significantly impaired functionality, and a personality orga-

nization characterized by antisocial personality disorder patterns are the main factors in the murders committed by children against their families. It is emphasized that both the characteristics coming from the child and the parent-child relationships characterized by dysfunctional dynamics are the main etiological factors for the parricide, patricide and matricide, which have devastating, dissociative and disruptive results.
Keywords: Parricide; matricide; patricide; dysfunctional family; family psychopathology; trauma; negative child-rearing style

Çocuktan, Ergenden ve Yetişkinden Ebeveyne Şiddet

Disfonksiyonel bir aile dinamiği olarak hem klinik psikoloji hem de psikiyatri disiplinleri açısıdan aile psikopatolojisi ile yakından ilişki gösteren çocuktan, ergenden ve yetişkinden ebeveyne şiddet, son onlu yıllarda bu şiddet türünün kayıt altına alınma oranlarındaki belirgin artış nedeniyle bilimsel araştırmaların odak konuları arasına girmiştir. Öztürk'e göre ebeveyne yöneltilen şiddet oranlarındaki artışın en önemli sebebi, görünürde normal: disfonksiyonel aile modellerinin yaygınlaşması sonrasında ebeveyn-çocuk ilişkilerinde ortaya çıkan asimetrik yönelimli derin bir dönüşümdür. Aile içi şiddetin bir türü olan çocuktan, ergenden ve yetişkinden ebeveyne yönelik şiddet, çocuğun belirli tutum ve davranışlarla ebeveynlerine yönelik fiziksel, psikolojik, duygusal ve ekonomik açıdan zarar vermeleri ve onlar üzerinde güç ve kontrol kurmaları şeklinde tanımlanmaktadır (Ayhan & Öztürk, 2021; Condry & Miles, 2014; Öztürk, 2020, 2021a). Öztürk, aşırı izin verme ve aşırı hoşgörünün en uç formu olarak gördüğü "şımartılma"nın hem çocuk ve ergenlerin ruhsal entegrasyonları üzerinde kesintilere ve dissosiyatif reaksiyonlara neden olduğunu hem de duygusal karşılıklılıktan uzak yanlış çocuk yetiştirme stilllerinin ebeveyne yöneltilen şiddetin temel prediktörü olduğunu ifade etmektedir (Öztürk, 2020; 2021a).

Çocuktan ebeveyne şiddet, genel olarak dört ana kategoride değrelendirilmekte olup bunlar; sözlü şiddet, ekonomik şiddet, fiziksel şiddet ve duygusal şiddet olarak sınıflandırılmaktadır. Sözlü şiddet kapsamında bağırmak, aşağılayıcı ya da utandırıcı lakaplar takmak, küfür etmek, anne-babalarının dış görünüşlerini, zeka seviyelerini ya da çocuk yetiştirme stillerini haksız, gerçekten uzak ve sert bir şekilde eleştirmek gibi olumsuz tutum ve davranışlar yer almaktadır. Anne-babalara yöneltilen ekonomik şiddet; haneye ve/veya eşyalara zarar verme, hırsızlık yapma, gerekli olmadığı halde para talep etme, kendisine ait ödeyemeyediği borçlar için onları sorumlu kılma gibi davranışları içermektedir. Ebeveynlere yöneltilen fiziksel şiddet; tokat atmak, sert bir şekilde itmek veya sert cisimler fırlatmak gibi agresif davranışlardan oluşmaktadır. Son tür olan duygusal şiddet ise ebeveynlerin; korkutarak özgüveninin zedelenmesi ve ruhsal açıdan instabil hissettirilmesi için yapılan disfonksiyonel davranış ve tutumlardır. Duygusal şiddet kapsamında ayrıca "Eğer istediklerimi yapmazsan kendime zarar veririm" gibi anne-babaların duygularını suiistimal eden söylemler veya tehditler de yer almaktadır. Bu çocuktan ebeveyne şiddet türleri büyük oranda birlikte görülmekte olup nadiren sadece tek bir tür disfonksiyonel aile ortamı içerisinde ortaya çıkmaktadır (Holt, 2013; 2016).

Çocuktan ebeveyne şiddet, aile içi şiddet, cezalandırma ve duygusal yoksunluğun belirli oranlarda yaşantılandığı ebeveynlik stilleri ile yakın ilişki göstermektedir. Bu doğrultuda yapılan bilimsel çalışmalarda; geçmiş dönemlerde şiddete maruz kalmanın, fiziksel ya da sözlü cezalandırıcı tutum gösteren anne-babaya sahip olmanın ve duygusal yoksunluk hissetmenin çocuktan ebeveyne şiddetin ana risk faktörlerini oluşturduğu ortaya çıkmıştır. Özellikle annelerine şiddet uygulayan çocukların yüksek oranda aile içi şiddete maruz kaldıkları ve bu çocukların ebeveynlerinin hem kronik öfke nöbetleri olduğu hem de duygu düzenleme becerilerinde belirgin eksiklikler ya da yetersizlikler yaşadıkları ifade edilmektedir. Babalarına şiddet uygulan çocukların ise yoğun sıklık, şiddet ve sürelerde aile içi şiddete maruz kaldıkları ve bu çocukların ebeveynlerinin frustrasyon toleranslarının oldukça yüksek olduğu belirtilmektedir. Disfonksiyonel aile yaşantıları içerisinde ebeveynlerin çocuklarına gösterdikleri fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet, çocuktan hem anneye hem de babaya yöneltilen şiddeti yordamaktadır. Bir diğer ifade ile ebeveynlerin çocuklarına yönelttikleri şiddet, benzer oranlarda hem anne hem de babaya evlatları tarafından yansıtılmaktadır (Ayhan & Öztürk, 2021; Boxer, Gullan, & Mahoney, 2009; Gámez Guadix & Calvete, 2012; Simmons, McEwan, & Purcell, 2020).

Aşırı şımartılmanın ya da müsamahanın, istismar ve ihmalin en patolojik hali olan çocuktan, ergenden ve yetişkinden ebeveyne yönelik şiddet, aile içinde gelişen yeni bir travma olarak Öztürk tarafından "asimetrik travmatik yaşantı" ya da "ters travmatik yaşantı" şeklinde tanımlanan ruhsal bir soruna dönüşmüştür. Dissosiyatif bir aile içerisinde ebeveynlerinden kronik olarak haksız yere şiddet gören çoçuklar, patolojik bir savunma mekanizması ya da sosyal bir öğrenme yöntemi ile bu şiddet döngüsünü tam tersi yöne çevirebilmektedir. Aynı zamanda fiziksel şiddete maruz kalmayan çocuk, ergen ve yetişkinler de aile içerisindeki disfonksiyonel ilişki dinamikleri ve yanlış çocuk yetiştirme stillerinden dolayı kendi anne ve babalarına şiddet -özellikle duygusal şiddet- uygulayabilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir araştırmada ebeveyne yönelik şiddet oranının %7 ile %29 arasında değiştiği, Fransa ve Kanada'da ise bu oranın daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. İspanya'da geniş örneklemle yapılan bir çalışmada, katılımcıların %13,7'sinin son bir yıl içerisinde ebeveynlerine en ez bir

defa fiziksel şiddet gösterdikleri belirlenmiştir (Calvete, Gámez-Guadix, & Orue, 2014; Ibabe, Jaureguizar, & Bentler, 2013).

Parrisid, Patrisid ve Matrisid

Çocuktan, ergenden ve yetişkinden ebeveyne yönelik şiddet kapsamında değerlendirilebilen en patolojik davranış biçimi anne ve babanın kendi çocukları tarafından öldürülmesidir. Bu doğrultuda parrisid terimi, etimolojik açıdan yakın bir akrabanın öldürülmesi anlamına gelmekteyken son yıllarda bilimsel alanyazında daha çok çocukların ebeveynlerini öldürmesi şeklinde kullanılmaktadır. Parrisid, matrisid ve patrisid olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Matrisid, çocuğun kendi annesini öldürmesi, patrisid ise çocuğun kendi babasını öldürmesidir (Ayhan & Öztürk, 2021; Heide, 2012; Öztürk, 2021a). Çocukların kendi ebeveynlerini öldürmeleri günümüzde bilimsel açıdan oldukça yoğun bir ilgi görse de bu alanda yapılan çalışmalar, parrisid, patrisid ve matrisid olgularının toplam cinayet vakaları arasında oldukça az bir orana sahip olduğunu göstermektedir (Ayhan & Öztürk, 2021; Heide & Boots, 2007; Walsh, Krienert, & Crowder, 2008).

Parrisid tipolojileri, sosyal bilimler alanında çalışan birçok araştırmacıya önemli teorik ve klinik yönelimli bir bilimsel altyapı ya da zemin hazırlamaktadır. Bu doğrultuda yapılan bilimsel çalışmalar, çocukların kişilik örgütlenmelerindeki belirli örüntülerin benzerlik gösterdiğini ortaya çıkarmıştır. İlk olarak, ebeveynler büyük oranda erkek çocukları tarafından öldürülmektedir. İkinci olarak, cinayet faillerinin neredeyse tamamı 30 yaşından daha küçük bekar bireylerdir. Üçüncü olarak, cinayetler genellikle kurbanın yani anne-babaların kendi evlerinde gerçekleşmekle birlikte bu çocuklar genellikle aileleri ile yaşamaktadırlar. Son olarak ise ebeveynlerin öldürülmesi esnasında sıklıkla işkenceye benzer acı verici yöntemler veya teknikler kullanılmaktadır (Bourget, Gagné, & Labelle, 2007; Millaud, Auclair, & Meunier, 1996). O'Connell (1963)'e göre annesini öldüren bir erkek evlat; çoğunlukla evlenmemiş, annesi ile yoğun ilişkisi bulunan, sosyal anlamda aşağılık duygusu ile mücadele eden ve pasif rolde bir babaya sahip olan ya da hiç babası olmayan bir konumdadır.

Parrisid üzerine yaptıkları birçok çalışma ile bu alanın öncü isimleri arasında yer alan Singhal ve Dutta (1990), babasını öldürmekle suçlanan 10 erkek evlat ile yaptıkları çalışmada, bu çocukların babalarının annelerine kıyasla kendilerine önemli ölçüde daha fazla cezalandırıcı davrandıklarını ve annelerinin de babalarına kıyasla daha aşırı korumacı ve daha hoşgörülü davrandıklarını tespit etmiştir. Bu doğrultuda Champion ve arkadaşları (1985) tarafından yapılan başka bir çalışmada annelerini öldüren erkek çocukların hem kendilerini zayıf, umutsuz ve bağımlı hissettikleri hem de yetişkin erkek rollerini üstlenmede önemli ölçüde zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Parrisid, patrisid ve matrisid olgularının psikiyatrik değerlendirmelerinde, bu çocukların başta depresyon bozuklukları ve psikotik bozukluklar olmak üzere yüksek oranda psikiyatrik tanıya sahip oldukları belirlenmiştir. Bu cinayet olgularının faillerindeki en yaygın tanı, parrisid sırasında aktif psikoz semptomlarının olduğu şizofreni olup bu şizofreni vakaları arasında ise matrisid, patriside kıyasla daha sık görülmektedir. Aynı zamanda psikiyatrik tedavi geçmişi olan çocukların psikoterapilerinin uygun bir şekilde yapılandırılmaması ve onların terapilerinin başarısız bir şekilde sonuçlanması, parrisid riskini arttıran bir diğer önemli faktördür (Ayhan & Öztürk, 2021; Bourget, & Labelle, 2007; Öztürk, 2021; Weisman & Sharma, 1997).

Parrisid, Patrisid ve Matrisidi Açıklayan Kuramsal Yaklaşımlar

Çocuklar, ergenler ve yetişkinler üzerinde hangi ruhsal faktörlerin, motivasyonların ve maladaptif düşüncelerin fonksiyon görerek onların anne-babalarını öldürecek boyuttaki bir şiddete yönelebildiklerini açıklayan temel olarak üç teori bulunmaktadır. Bu teoriler; "Sosyal Bağ Teorisi", "Öz-Denetim Teorisi" ve "Genel Gerilim Teorisi"'dir. Sosyal Bağ Teorisi'ne göre şiddet ve suç davranışlarının temel motivasyonu, bireylerin kendileri ve sosyal kurumlar arasında geliştirdikleri bağın zayıf veya büyük oranda ihmal edilmiş olmasıdır (Khantee, 2015). Bu teorik yaklaşım, her bireyin toplumla olan psikolojik bağlarını kapsayan bir dizi bileşenden: "sosyal bağlanma", "bağlılık", "katılım" ve "inanç" oluşmaktadır. Bu bileşenlerin ruhsal açıdan fonksiyonel bir zeminde aile içerisinde yaşantılanması, şiddet ve suç davranışlarının ortaya çıkmasını belirli oranlarda azaltabilmektedir. Aşağıda Sosyal Bağ Teorisi'nin dört temel bileşeni açıklanmaktadır (Gentina & Singh, 2015; Phuwachaijirapath, Sahapattana, & Chotchakornpant, 2018; Yuksek & Solakoglu, 2016):

1.Sosyal bağlanma: Bir kişinin diğer insanlara karşı oluşturduğu psikolojik karşılıklılık veya başkalarının duyguları ile başkalarının duygu ve düşünceleriyle empatik bir yönelimde ilgilenme ile karakterizedir. Bu tür bir karşılıklılığın kurulduğu sosyal bağlanma, bireylerin toplumsal değerleri ve normları hem kabul ederek hem de bu normlarla uzlaşım sağlayarak kendi gelişimlerine odaklanmaları konusunda önemli bir motivasyon kaynağı olarak işlev görmektedir. Bir diğer ifadeyle sosyal bağlanabilen kişiler, kendilerini toplumsal şartlar ve realiteler çerçevesinde kontrol ederek iyi bir insan olmak için çaba göstermektedirler.

2.Bağlılık: Bireylerin sosyal değerlere ve normlara dayalı bir yaşam stiline hangi düzeylerde nasıl bir uyum gösterdikleri ile yakından ilişkilidir. Bu bileşene göre belirli oranda eğitim seviyesine sahip olmak ve/veya mesleğini etik ilkelere dikkat ederek dürüst bir şekilde sürdürmek, kişileri yasaları ihlal etmeme konusunda desteklemektedir. Çünkü suç işlemek, toplumsal açıdan bireyin elde ettiği tüm başarıların ve takdirlerin kısa bir zaman diliminde kaybedilmesine yol açmaktadır.

3.Katılım: Sosyal faaliyetler ve mesleki sorumluluklar kapsamındaki organizasyonlar gibi dahil olunması gereken süreçler, bireylerin suç işlemeye dair motivasyonlarını önemle ölçüde azaltmaktadır. Çünkü bireylerin kendi ilgi alanları veya kariyer hedeflerini doğrultusunda bulunan faaliyetlere aktif bir şekilde katılım sağlamaları, onların normal: fonksiyonel hayatlarının ve bu hayata dair ritüellerin korunmasına destek olmaktadır. Bu pozitif yönelimli "katılım", suç davranışının ortaya çıkmasına karşı bir tampon işlevi görmektedir.

4.İnanç: Bir kişinin toplumun önemli bir bölümü tarafından kabul edilen sosyal değerlere ve normları benimsemesi ya da bu normlarla uzlaşım sağlamasıdır. Bu doğrultuda bireyler güçlü bir inanca sahip olduklarında toplumsal düzenlemeleri ve kuralları ihlal etmeme yöneliminde davranışlar göstermektedir.

Öz-Denetim Teorisi, şiddet gösterme ve suç işlemeye yönelik motivasyonların bireyler tarafından kontrol edilmesi veya yönetilmesi sürecinde kişisel niteliklerin önemli bir işlev gördüğünü iddia etmektedir. Bu teoriye göre yüksek seviyede öz-denetime sahip olan kişilerin suça karışma veya şiddet içerikli davranışlar sergileme olasılıkları daha düşüktür. Düşük düzeyde öz-denetim ise sosyalleşme becerilerindeki eksikler veya toplumsal paylaşımlara yetersiz katılım ile ilişkilidir. Bu doğrultuda anne-babalar çocuklarını yetiştirirken onların öz-denetim kapasitelerini güçlendirmeye odaklanmalıdırlar. Çocuklarına güçlü bir bağlılık gösteren ve onların en iyi seviyede eğitim almalarını sağlayan ebeveynler, yeterli öz-denetime sahip bireyler yetiştirmektedir. İhmalkar bir zeminde yetiştirilen çocukların ise; düşüncesiz, risk alma davranışları gösteren ve olayları tek odaklı bir perspektiften değerlendiren düşük öz-denetime sahip birer yetişkin olmaları oldukça olasıdır (Gottfredson & Hirschi, 1990; Pratt & Cullen, 2000).
Genel Gerilim Teorisi, stres ve baskı altında olan gergin kişilerin hissettikleri olumsuz duygulara karşı bir reaksiyon olarak şiddet davranışı gösterdiklerini ya da suç işlediklerini vurgulamaktadır. Bu teori üç temel bileşenden oluşmaktadır. Bunlar; "olumlu olarak değerlendirilen ve algılanan hedeflere ulaşamama", "kişisel haklardan yoksun kalma, sevilen bir gruptan haksız yere çıkartılma veya kovulma gibi kişisel açıdan pozitif konumdaki uyaranların ortadan kaldırılması" ve başkaları tarafından kötü muameleye veya istismara maruz kalmak"tır. İstismar kapsamında; cinsel tacize uğrama, fiziksel şiddete maruz kalma ve mobbing yer almaktadır. Genel Gerilim Teorisi'ne göre bireyler bu üç temel bileşene bir tepki olarak şiddet odaklı tutum ve davranışlar sergileme eğilimindedir. Agnew gerginliğin; ebeveynlik reddi, kişisel başarısızlık, fiziksel istismar, sömürülme ve suç mağduru olma durumlarından kaynakladığını ifade etmektedir (Agnew, 1985; Manujantarat ve ark., 2021; Vold, Bernard, & Snipes, 1998).
Sonuç olarak çocukluk çağı travmaları, disfonksiyonel aile dinamikleri ve şiddet odaklı yanlış çocuk yetiştirme stilleri, bir ebeveynin öldürülmesine sebep olan karakteristiklerin değerlendirilmesi sürecinde üzerinden önemli durulması gereken temel yapıtaşlarıdır. Bu alanda yapılan çalışmalar, ebeveynlerini öldürenler de dahil olmak üzere cinayet işleyen tüm çocukların ve gençlerin yaşamları boyunca şiddetli, kronik ve kümülatif majör travmalara maruz kaldıklarını ve bu travmaların yıkıcı etkilerini nötralize edemediklerini açık bir şekilde ortaya çıkarmıştır (Ayhan & Öztürk, 2021; Zagar, Busch, Isbell, & Hughes, 2009). Bu cinayet faillerinin birçoğu çocuklukları boyunca kendi anne-babaları tarafından büyük oranda ihmal edilmiş ve istismara uğramışlardır. Kendi çocukluklarını yaşamayan ve ruhsal açıdan entegrasyonunu kaybetmiş olan vakalar, ebeveynlerine güvensiz bağlanmadan onları öldürmeye kadar uzanan geniş bir davranış örüntüleri gösterebilmektedir. Yıkıcı sonuçları olan parrisid, patrisid ve matrisid olgularında dissosiye edici ebeveyn-çocuk ilişkilerinin, bu cinayet olgularının sonladırılmasına yönelik önleme stratejilerinin geliştirilmesi sürecinde ana bir etiyolojik unsur olarak rol aldığı göz ardı edilmeden maladaptif çocuk yetiştirme stillerinin yerine empati yönelimli doğru çocuk yetiştirme stillerinin benimsenmesine öncül bir önem verilmelidir (Öztürk, 2021a, 2021b; Öztürk & Erdoğan, 2021; Öztürk, Erdoğan & Derin, 2021). İçinde yaşadığımız modern topluma ruhsal açıdan entegre çocuklar, ergenler ve gençler yetiştirebilmek, ailelerin bilgi birikimleri kadar kuşaklararası aktarılan doğru çocuk yetiştirme stillerinin uygulanabiliyor olmasını gerektirmektedir. Günümüzün modern psikotravmatoloji paradigmaları çerçevesinde iyi anne ve babalar, çocuklarını hem travmatize edilmekten korumalı hem de yaşanma ihtimali olan olumsuz yaşam deneyimleri karşısında kendilerini savunabilme becerilerini öğretebilmelidirler. Aksi takdirde ebeveynden çocuğa ve bireyden topluma olan şiddet döngüsü çocuktan ebeveyne ve toplumdan bireye doğru evrilip ters bir dönüşüm ile genişlemeye devam edecektir. Doğru çocuk yetiştirme stilleri ile büyütülen bir nesil, bu doğru

çocuk yetiştirme stillerini ait olduğu zaman diliminde uygun bir şekilde yenileyerek kendi çocuklarında uygulayabilmesi, ruhsal açıdan sağlıklı ve entegre bir yeni nesil yaratılabilmesini imkanlı kılacaktır (Ayhan & Öztürk, 2021; Öztürk, 2020).

Kaynaklar

Agnew, R. (1985). A revised strain theory of delinquency. Social Forces, 64(1), 151–167.

Ayhan, H., & Öztürk, E. (2021). Aile Psikopatolojisi, Çocuktan Ebeveyne Şiddet ve Postmodern Bir Trend Olarak Sharenting. E, Öztürk E, (Ed.). Aile Psikopatolojisi içinde. 1. Baskı. (40-66). Ankara: Türkiye Klinikleri.

Bourget, D., Gagné, P., & Labelle, M. E. (2007). Parricide: a comparative study of matricide versus patricide. Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law Online, 35(3), 306-312.

Boxer, P., Gullan, R. L., & Mahoney, A. (2009). Adolescents' physical aggression toward parents in a clinic-referred sample. Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology, 38(1), 106-116.

Calvete, E., Gámez-Guadix, M., & Orue, I. (2014). Características familiares asociadas a violencia filio-parental en adolescentes. Anales de psicología, 30(3), 1176-1182.

Champion, J., Cravens, J. M., Rotholc, A., Weinstein, H. C., Covan, F., & Alpert, M. (1985). Study of 15 Matricidal Men. Am J Psychiatry, 145, 1141-1144.

Condry, R., & Miles, C. (2014). Adolescent to parent violence: Framing and mapping a hidden problem. Criminology & Criminal Justice, 14(3), 257-275.

Gámez Guadix, M., & Calvete, E. (2012). Violencia filioparental y su asociación con la exposición a la violencia marital y la agresión de padres a hijos. Psicothema, 24, 228-77.

Gentina, E., & Singh, P. (2015). How national culture and parental style affect the process of adolescent's ecological resocialization. Sustainability, 7(6), 7581–7603.

Gottfredson, M. R., & Hirschi, T. (1990). A general theory of crime. Stanford University Press.

Ibabe, I., Jaureguizar, J., & Bentler, P. M. (2013). Risk factors for child-to-parent violence. Journal of family violence, 28(5), 523-534.

Heide, K. M. (2012). Understanding parricide: When sons and daughters kill parents. Oxford: Oxford University Press.

Holt, A. (2013). Adolescent-to-parent Abuse: Current understandings in Research, Policy and Prac- tice. Bristol: Policy Press.

Holt, A. (2016). Adolescent-to-parent abuse as a form of "domestic violence" a conceptual review. Trauma, Violence, & Abuse, 17(5), 490-499.

Manujantarat, T., Kanyajit, S., Rujipark, V., Unmarerng, N., & Sokantat, N. (2021). Parricide in Thailand: Its Causes, Characteristics, and Factors. Homicide Studies, 10887679211031286.

Millaud, F., Auclair, N., & Meunier, D. (1996). Parricide and mental illness: A study of 12 cases. International journal of law and psychiatry, 19(2), 173-182.

O'Connell, B. (1963). Matricide. Lancet, 1, 1083- 1084.

Öztürk, E. (2020). Travma ve Dissosiyasyon: Psikotravmatoloji Temel Kitabı (2. Baskı). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi. 1-210.

Öztürk, E. (2021a). Disfonksiyonel Aile Modellerinden Fonksiyonel Aile Modeline: "Doğal ve Rehber Ebeveynlik Stili". E, Öztürk E, (Ed.). Aile Psikopatolojisi içinde. 1. Baskı. (1-39). Ankara: Türkiye Klinikleri.

Öztürk, E. (2021b). Trauma based alliance model therapy. Medicine-Science, 10(2), 631-50.

Öztürk, E., & Erdoğan, B. (2021). Dissociogenic components of oppression and obedience in regards to psychotraumatology and psychohistory. Medicine-Science, 10(3), 1059-1068.

Öztürk, E., Erdoğan, B., & Derin, G. (2021). Psychotraumatology and dissociation: A theoretical and clinical approach. Medicine-Science, 10(1), 246-254.

Phuwachaijirapath, J., Sahapattana, P., & Chotchakornpant, K. (2018). The strain factors and self-control factors and juvenile delinquency. Journal of Politics, Administration and Law, 10(1), 425–451.

Pratt, T. C., & Cullen, F. T. (2000). The empirical status of Gottfredson and Hirschi's general theory of crime: A meta-analysis. Criminology, 38(3), 931–964.

Simmons, M., McEwan, T. E., & Purcell, R. (2020). A social-cognitive investigation of young adults who abuse their parents. Journal of İnterpersonal Violence, 0886260520915553.

Singhal, S., & Dutta, A. (1990). Who commits patricide?. Acta Psychiatrica Scandinavica, 82(1), 40-43.

Vold, G. B., Bernard, T. J., & Snipes, J. B. (1998). Theoretical criminology (4th ed.). Oxford University Press.

Walsh, J. A., Krienert, J. L., & Crowder, D. (2008). Innocence lost: A gender-based study of parricide offender, victim, and incident characteristics in a national sample, 1976–2003. Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma, 16(2), 202-227.

Weisman, A. M., & Sharma, K. K. (1997). Forensic analysis and psycholegal implications of parricide and attempted parricide. Journal of Forensic Science, 42(6), 1107-1113.

Yuksek, D. A., & Solakoglu, O. (2016). The relative influence of parental attachment, peer attachment, school attachment, and school alienation on delinquency among high school students in Turkey. Deviant Behavior, 37(7), 723–747.

Zagar, R. J., Busch, K. G., Isbell, S. A., & Hughes, J. R. (2009). An empirical theory of the development of homicide within individuals. Psychological Reports, 104(1), 199-245.